

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA
SLUŽBA ZA ZAŠTITU USTAVNOG PORETKA

Klasa: _____

Urbroj: SL/92.

Zagreb, 3.3. 1992.

INFORMACIJA

o situaciji u BiH prije i poslije održanog referenduma
o samostalnosti i neovisnosti

operativnim putem Služba za zaštitu ustavnog poretka MUP-a RH je došla do saznanja da je na području SO Bosanski Šamac 29.2. i 1.3.1992. održan referendum za samostalnu i neovisnu BiH. Referendum je održan u selima s pretežno Hrvatskim i Muslimanskim pučanstvom. U selima sa srpskim pučanstvom pripadnici SDS BiH su branili izlaz na referendum. O tome najrije čitije govori primjer sela Crkvina, gdje je u vrijeme održavanja referenduma dežurala grupa oko 40 dobro naoružanih pripadnika SDS obučeni u uniforme JA.

Pripadnici SDS su ometali provođenje referenduma i na području općina Brčko i Bijeljina. Tamo je zapaženo djelovanje i stranke SK Pokret za Jugoslaviju i NFJ za BiH, koje su pod direktnim utjecajem organa sigurnosti JA. Na gore navedenom području rasparčavan je i letak NFJ protiv referenduma u BiH.

Na području SO Bosanski Brod srpski ekstremisti pod okriljem "Srpske općine Bosanski Brod", a pod neposrednim rukovodstvom Mirka Radanovića, aktovnog policajca u Policijskoj upravi Bosanski Brod, postavili su barikade na prilazima u gradu u vrijeme provođenja referenduma. Na svakoj barikadi bilo je od 10-15 uniformiranih i naoružanih osoba. Jedna takova skupina je na prilazu selu Liješće zarobila patrolu policije MUP-a BiH iz Bosanskog Broda, te im oduzela službeni automobil.

Na sastanku s čelnicima općine Bosanski Brod, Radanović je ultimativno tražio da snage JA dođu iz Dervente i Tuzle u cilju zaštite prava srpskog naroda. JA se povukla iz obližnjih sela te ostavila naoružanje seljanje i 20 aktivnih časnika radi koordinacije.

Usprkos svemu referendum je proveden, iako su srpski ekstremisti 2.3.1992. postavili barikade u sami centar grada (100 metara od mosta na Savi). Tom prilikom su otuđili autobus i cisternu vlasništvo rafinerija nafte iz Bosanskog Broda, te zapriječili promet prema RH. Isti dan je na barikade stigao autobus SAO Krajine s rezervistima koji su naoružani protuoklopnim raktenim bacačima i tromblonima. Komandanti na barikadama u Bos. Brodu su: Đoko Gavrilović, privatni trgovac iz Bosanskog Broda, Boro Škulja i Đorđe Ružojčić, policajci PU Bosanski Brod, te Milan Trifunović i Ilija Garić.

Najnovija saznanja Službe ukazuju da su ekstremisti ukopani na desnoj obali Save 100 m od mosta između Slavenskog i Bosanskog Broda.

Bosanski Brod je u noći 2/3.3.1992. bio u potpunoj blokadi. Hrvati i Muslimani su samoinicijativno organizirali straže u blizini barikada i vojnih naselja, kako bi mogli pratiti aktivnost srpskih ekstremista.

U svezi situacije u Bos.Brodu, a koja je usko vezana za Derventu i ekstremiste koji djeluju na tom području, došli smo do saznanja da su organizatori pobune na tom području Andrija Bjelošević, načelnik Centra Državne bezbjednosti Doboj i Stojan Tatić, njegov povjerljivi čovjek i instruktor srpskih ekstremista u Derventi, te Dado Borinović, vlasnik Caffe-bara "Alfa" u Derventi.

Služba također raspolaže saznanjima da je skupština BiH dana 3.3.1992. , kojoj su bili prisutni poslanici sve tri vodeće stranke, donjela odluku da MUP BiH poduzme sve mjere i radnje iz svog domena u cilju raščišćavanja i uklanjanja postavljenih barikada na teritoriju BiH.

Raspolažemo informacijom da je u vojarni "Liješće" stigla tzv. obavještajno-diverzantska grupa iz Pančeva. Ta grupa broji 15 osoba, a formirana je isključivo od dobrovoljaca i po odabiru komande tuzlanskog korpusa. U "Liješću" su, tzv. već 15 dana stacionirani 5-ica podvodnih diverzanata, čiji je za datak da zajedno sa obavještajnom-diverzantskom grupom vrše diverzantsko-terorističke akcije na graničnom području RH i BiH, te miniranje mostova na rijeci Savi kod Slavoskog Broda i Slavenskog Šamca.

Raspoloživa saznanja Službe ukazuju na to da je čelništvo SDA angažirano na dovođenju brojnijeg kontigenta snaga UN na područje BiH, a koje bi, u slučaju bitnijeg pogoršavanja sigurnosnog stanja u BiH, pozvalo čelništvo iste. Navodno da je i financiranje ove opcije osigurano iz izvora nekih islamskih zemalja, a moglo bi biti realizirano samo ukoliko BiH dobije međunarodni subjektivitet.

Dana, 2.3.1992.g. došlo je dopokreta oklopljene vojne kolone JA, cestovnom komunikacijom iz mostarske vojarne "Južni logor" u smjeru Čapljine s ciljem pojačavanja jedinica JA stacioniranih u garnizonu Čapljina, tj. na prostoru tzv. SAO Tasovčići. Kolona je zaustavljena cestovnom preprekom u selu Tijesci SO Mostar, gdje se je potom ulogorila. Neposredno po zaustavljanju kolone od strane mještana Hrvatske nacionalnosti u rejon sela pristigla su vozila sa oko 250 rezervista, koji su organizirali "zaštitu sela".

Sukladno ovom pokretu je vjerojatno pojačavanje snaga JA u rejonu sela Ošlje (privremenog zaposjednuti teritorij u Dubrovačkoj općini), kojima je tijekom istog dana pristiglo pojačanje od 6 tenkova i oko 150 pješaka.

Istog dana oko 23 sata došlo je do incidenta u blizini vojarne JA u Grebovini kod Čapljine, kojom prilikom je iz iste otvorena snažna vatra u smjeru jugozapada. Otvaranje vatre predstavnici JA su prikazali kao obranu od navodnog ugrožavanja vojarne od strane pripadnika ZNG iz Metkovića.

Prema najnovijim saznanjima Službe naoružani srpski ekstremisti u poslijepodnevnim satima dana 3.3.1992. zauzeli su policijsku kontrolu kućicu na mostu između Bos.Broda i Slav.Broda sa tendencijom zauzimanja zgrade Policijske uprave Slav. Broda kraj samog mosta.

Grad je blokiran te je primjećeno ukopavanje na samom nasipu Save. Oružje i municija se dovoze iz sela Liješće u koje je prošle noći prema nepotvrđenim saznanjima stiglo 10 VBR-ova. Prema našim saznanjima na područje općine Bos.Brod stigao je i Željko Ražnjatović "Arkan" u cilju prižanja stručne pomoći srpskim ekstremistima.

Također smo došli do saznanja da je snagama JA izdato naredbe za punu borbenu gotovost i eventualni pokret s ciljem borbeneog djelovanja.

Tijekom noći 2/3. 3. 1992. godine Krizni štab SO Slavonski Brod potvrdio je odluku da mostovi kod Slavenskog Broda i Šamca budu pušteni i dalje u promet. Nesmetano odvijanje prometa preko tih mostova odgovara JA, što uporno zagovara komandant tuzlanskog korpusa, general Savo Janković, predstavnicima MUP-a BiH, što zagovara ministar Alija Delimustafić, a protiv nesmetanog odvijanja prometa su predstavnici SDS-a kao i čelnici HDZ u BiH.

JA zagovara otvaranje mostova iz razloga što je u nesmetanom prometu omogućeno da preko svojih uporišta obavlja izviđačke akcije prema istočnom i zapadnom ratištu, a imamo informacije da JA ubacuje svježe snage na područje RH u pozadini ratišta. Također, Služba raspolaže podacima da organi sigurnosti JA ubacuju, preko mostova, na teritorij RH specijalno obučene ljude, koji su zaduženi za likvidaciju pojedinih pripadnika SZUP-a, policije, Ministarstva obrane Republike Hrvatske i pojedinih političara, na području Slavonije.

Ministar MUP-a BiH Alija Delimustafić zagovara otvaranje mostova iz razloga dotoka roba široke potrošnje iz pravca RH u BiH, što čini preko svoje firme i drugih trgovačkih firmi, a u posljednje vrijeme i uvoz oružja za potrebe SDA.

Hrvatsko i muslimansko pučanstvo na području Bosanske Posavine ne pruža aktivan otpor srpskim ekstremistima i ponaša se suzdržano.

Služba za zaštitu ustavnog poretka MUP Republike Hrvatske i dalje kontinuirano radi na provjeravanju i proširivanju navedenih saznanja, kao i na prikupljanju novih podataka o razvoju situacije u BiH.

Dostavlja se:

- g. dr. Franjo Tuđman, predsjednik Republike Hrvatske
- g. Josip Manolić, predstojnik Ureda za zaštitu ustavnog poretka RH
- g. Ivan Jarnjak, zamjenik ministra UP RH

